

3836383 LCCD/M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา; ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ : พัฒนาการ / กระบวนการผลิต / การเผยแพร่ / ข่าวสั้นวิทยุ

สมปราชญ์ คำชาติ : พัฒนาการและกระบวนการผลิตและเผยแพร่ข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียงในสังคมไทย (DEVELOPMENT AND PROCESS OF PRODUCTION AND DISTRIBUTION OF SHORT NEWS IN THAI SOCIETY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ดวงพร คำคุณวัฒน์ M.A., เสาวภา พรศิริพงษ์ สม.ม., วชิราภรณ์ วรรณดี อ.ม. 203 หน้า ISBN 974 - 644 - 343 - 6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและบทบาทของข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียง และศึกษารูปแบบ กระบวนการผลิต และการเผยแพร่ข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียงขององค์กรเอกชนในสังคมไทย โดยศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในวงการวิทยุกระจายเสียง โดยเฉพาะด้านรายการข่าวจำนวน 3 คน ถึงข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและบทบาทข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานข่าวสั้นจำนวน 24 คนจากองค์กรผู้ผลิตข่าวสั้นเอกชน 4 แห่ง คือวิทยุเนชั่น สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ศูนย์ข่าวแปซิฟิก และสำนักข่าวไทยสกาย ถึงแนวนโยบายและการบริหารงานขององค์กร ตลอดจนรูปแบบ กระบวนการผลิต และการเผยแพร่ข่าวสั้น

ผลวิจัยพบว่า พัฒนาการและบทบาทข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียงในสังคมไทยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรก (พ.ศ.2447-2534) ข่าวสั้นวิทยุยังไม่ปรากฏชัดเจน มีการนำเสนอข่าวในลักษณะเร่งด่วนที่ใช้ชื่อว่า “ข่าวลามาทันที” ซึ่งเกิดขึ้นแต่ไม่เป็นที่นิยม จึงไม่มีการนำเสนอต่อเนื่อง ข่าววิทยุในช่วงนี้มีลักษณะเป็นข่าวทางการ เสนอโดยหน่วยงานราชการ การที่ข่าวสั้นไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมในช่วงนี้เป็นเพราะประชาชนยังไม่มีความต้องการข่าวสารในลักษณะเร่งด่วน บทบาทข่าววิทยุจึงเป็นเพียงการแจ้งข้อมูลข่าวสารทั่วไป ช่วงหลัง (พ.ศ.2535-2541) ข่าวสั้นวิทยุกระจายเสียงเกิดขึ้นใน พ.ศ.2532 และได้รับการยอมรับจากสังคม จนมีองค์กรเอกชนดำเนินธุรกิจการผลิตและการเผยแพร่ มีการกำหนดรูปแบบข่าวสาร การผลิต และการเผยแพร่อย่างเป็นทางการขึ้น ทั้งนี้เพราะประชาชนต้องการข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและเฉพาะทางมากขึ้น คลื่นข่าวสารหลายแห่งที่ดำเนินงานโดยองค์กรเอกชน กำเนิดขึ้นในช่วงหลังนี้ บทบาทข่าวสั้นในช่วงนี้จึงเป็นช่องทางทำให้ผู้ฟังทันเหตุการณ์และได้เนื้อหาตรงกับความต้องการ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในด้านธุรกิจ ทำให้เกิดการแข่งขันด้านข่าว เกิดการสร้าง ความแตกต่างในรูปแบบ และการนำเสนอ

ในประเด็นรูปแบบข่าวสั้นพบว่าแบ่งออกเป็น ข่าวสั้นต้นชั่วโมง ข่าวสั้นกลางชั่วโมง และข่าววิทยุในรูปแบบอื่นๆ เช่น ข่าวพาดหัว สกู๊ปข่าว สรุปข่าว ข่าวด่วน เป็นต้น กระบวนการผลิตข่าวสั้นแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ คิดประเด็นข่าว ทำข่าว รับข่าว และคัดเลือกข่าว และสำหรับการเผยแพร่นั้น พบใน 2 ลักษณะคือเผยแพร่ข่าววิทยุทางคลื่นข่าวสารของตนเอง และจำหน่ายโดยการเชื่อมสัญญาณออกไปยังสถานีวิทยุกระจายเสียงอื่น ในการดำเนินงานผลิตและเผยแพร่ข่าวสั้นองค์กรทั้ง 4 แห่งนี้พบว่า การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนมีการถ่วงถ่วงข่าวสารเป็นกลไกสำคัญ เนื่องจากเวลาในการเตรียมการและการนำเสนอเป็นเวลาที่สั้นมาก นอกจากนี้ธุรกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการผลิตและการเผยแพร่

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า น่าจะมีการศึกษาข่าวสั้นทางวิทยุโทรทัศน์ เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยในการผลิตและการเผยแพร่ และสำหรับสื่อวิทยุกระจายเสียง น่าจะมีการศึกษาโดยเน้นไปที่กลุ่มผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ทราบถึงบทบาทของข่าวสั้นที่มีต่อกลุ่มผู้ฟัง